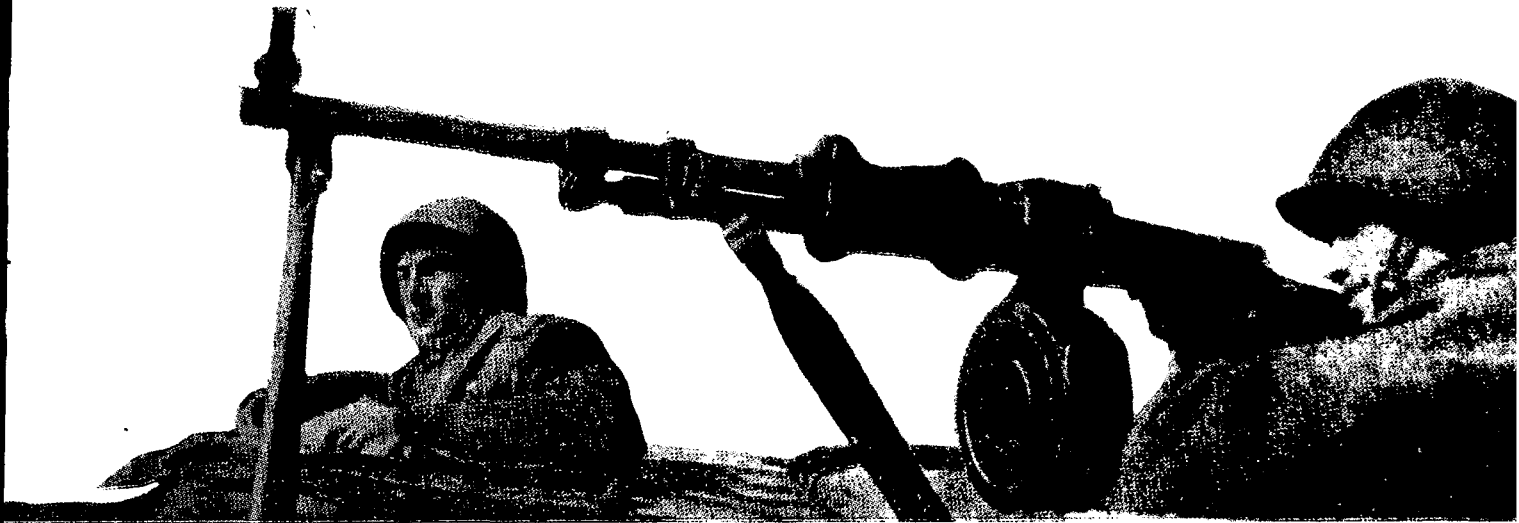

מחלקת-רובאים במארב

(לפי התפיסה הסובייטית)

קולי' לובן

בהגנה מאורגנים המארבים לפי הוראותיהם של מפקדי-הגדודים — באגפי המתחמים, ב"תפרים" בין יחידות, לפני קוי מוצבי-החוז, וכן בעומק היערכותו של האויב.

כאשר מוקצית למארב מחלקת-רובאים, מקים מפקדה חוליית-תקיפה וחוליית-חיפוי, ומציב צופים.

חוליית-התקיפה מורכבת, בדרך כלל, מחיילים בעלי כושר פיסי רב, מיומנים וזריזים בקרב פנים-אל-פנים; לתקיפת חייל אחד של האויב מוקצים שני חיילים.

חוליית-החיפוי מצוידת בנגמ"שים ובאמצעי-אש שסופחו למחלקה — מקלעים קלים ומטולי רקטות נ"ט; כן כוללת החוליה תת-מקלענים, שאומנו גם בהטלת רימוני יד אל מטרות. משימתה העיקרית של חוליית-החיפוי היא להביט את האויב באש, ולחפות על פעולותיה של חוליית-התקיפה בשעת הסתערותה ובשעת נסיגתה.

משימות הצופים מתבטאות בגילוי של האויב בעוד מועד, בשעת התקרבותו אל המארב; על הצופים להזהיר את מפקד המחלקה על כך.

תרגיל נווקדם

לקראת פעולות-מארב מתאמנים חיילי המחלקה בתרגיל טקטי, בניחולו של מפקד הפלוגה. תכליתיותו של התרגיל מותנית בכושר ההדרכתי והמתודי של מנהל התרגיל — ובהכנתם הקפדנית של המתאמנים.

למארב שני פנים: הוא משמש הן כצורת-קרב התקפית והן כשיטה לאיסוף ידיעות על-אודות האויב. מהותו מושתתת על היערכותה של היחידה בהסתר ובעוד מועד בדרכי-התנועה המשוערות של האויב, כדי לתקפו במפתיע ולהשמידו (ובמ"י יוחד — את אמצעי-הלחימה הגרעיניים שלו), או כדי לתפוס שבויים, מסמכים, דגמי נשק חדיש ועוד.

יעדי ההתקפה עשויים להיות: חיילים בודדים, חוליות חיילים וקצינים, צוותי-סיוור קטנים, יחידות בתפקידי אבטחה צמודה, שדרות רכב או כלי-רכב בודדים, וכן משגרי טילים נ"ט וטילים גרעיניים הנמצאים במסע.

המארב ממוקם באיזור המוודא את היערכותה של היחידה בהסתר, כדי למנוע גילוייה על-ידי האויב; בדרך כלל ימוקם בקרבת כבישים, נתיבים, גשרים, מעברות-מים, מעברים במכר שולים, מקורות-מים ומקומות אחרים שבהם תיתכן הופעת האויב.

אופיין של פעולות היחידה במארב מותנה במהות המשימה ובנסיבות, ובראש-הראשונה — ביחסי-הכוחות. בתחום זה ניתן להשתמש בשתי שיטות-פעולה: האחת — התנפלות-פתע, לעתים תכופות בשקט מקסימלי, כדי לתפוס שבויים, מסמכים או דגמי נשק חדיש; והאחרת — הנחתת מכת-אש במפתיע, ולאחר-מכן — תקיפת האויב, השמדתו ונסיגת המארב. בשיטה הראשונה נוקטים כאשר מטרת המארב היא השגת ידיעות, ואילו השיטה השנייה ננקטת כאשר מטרת המארב היא השמדת כוח שוה או עדיף של האויב, ובמיוחד טנקים ונגמ"שים.

בהתכוננו לתרגיל חייב מפקד הפלוגה לקבוע את מטרות הלימוד, בהתאם לרמת המתאמנים — מפקדי המחלקות, הכיתות והחיילים. לאחר מכן עליו ללמוד את חומר ההדרכה הקיים בנושא המארבים, לבנות מצב טקטי מתאים, ובהתאם לכך — לבחור את איזור התרגיל.

להקמת המארב מתאים ביותר איזור מבוותר, המצוי בציר התנועה המשוער של האויב, ובו: מקומות נוחים להסוואת המחלקה האורבת; תצפית טובה; וגורת-אש, המוודאת את קיומו של גורם-ההפתעה ופעולה מהירה בתפיסת שבוים, מסמכים, דגמי-נשק וכיוצא באלה.

בקבוצת-הסיוור מפרט מפקד הפלוגה את המצב הטקטי, את קו-ההתחלה לתרגיל ואת נתיב תנועתה של המחלקה. הוא קובע את מקום המארב ומפרט את המקומות שבהם יעובדו נושאי התרגיל, וכן את סדר ביום האויב, פעולותיו ושיטותיו.

תדריך לביום האויב

עם גמר הסיוור בשטח, רצוי לערוך תדריך לחיילים העתידיים לכיים את האויב; תדריך זה, מפי מפקד הפלוגה, עשוי ללבוש את הצורה הבאה: "ב-20 ביולי אנהל תרגיל טקטי לילי, בנושא, מחלקת-חרמ"ש במארב.

"סמל פטרוב, נהג הנגמ"ש, יביים — באמצעות הנגמ"ש ו-2 מטרות-דמות — מכונית-חוד של ה"אויב". בהתאם לפקודת, ינוע ויתפוס עמדה בקצהו הדרומי של הישוב רודניקי (ראה מרשם). עם מתן האות — נפנוף סיבובי בפנס אדום — מכיוון החורשה ה"אפלה", יתחיל להתקדם בכביש רודניקי-סמולינו במהירות של 15 קמ"ש, בפנסים מאופלים. עם גילוי הסימנים להימצאותו של מארב בקצה הצפוני של החורשה ה"אפלה", תינתן שריקה מוסכמת, ועל-ידי הוצאת שתי מטרות-הדמות מן הנגמ"ש, תסומן ירידת החיילים ממכונית-החוד של ה"אויב".

"סמל איבנוב וטוראי סימונוב, עם מטרות-דמות בתוך נגמ"ש — ישמשו ככוחות העיקריים של יחידת-הסיוור של ה"אויב". עם תחילת התרגיל יתמקמו במרחק של 100 מטרים מאחורי מכונית-החוד, וישמרו על קשר עמה. עם מתן האות — נפנוף סיבובי בפנס ירוק — ינועו עם מטרות הדמות בשקט בכביש רודניקי-סמולינו.

"בהימצא כונית-החוד תחת אש מכיוון החורשה ה"אפלה", יציבו במהירות את מטרות-הדמות בשוליו השמאליים של הכביש, ויתפסו עמדה מימין להם. בהתקרבותם אל הקצה הצפוני של החורשה ה"קטנה" יציבו בהסתר את מטרות הדמות לכיוון המארב, והם עצמם יתפסו עמדה בצד, ויביימו בכדורים בעלי קליע-עץ, את אש ה"אויב". עם פתיחת אש-התגובה של המארב, ייסוגו אל הגשר, בכיוון רודניקי.

"לצורכי בטיחות, לא יפתחו באש מכדורים בעלי קליע-עץ עץ בטוח של פחות מ-50 מטרים מעמדות המארב. עם מילוי משימות הביום ישובו לפי הוראות, אל כיתותיהם, וימשיכו באימונים".

אמצעים לביום

לביום כוחות גדולים של ה"אויב", רצוי להשתמש במט-

רות-דמות המופעלות על-ידי מערכת-בקר חשמלית, תוך הפעלת אמצעי-פירוטכניקה ופעלולים. על-מנת לטפח בחייל רוח איתנה ומוראל גבוה, רצוי לשדר, שעה שקרב ה"אויב" אל עמדות המחלקה ובשעת קשירת המגע עמו, אפקטים קוליים של הקרב. הרמקולים יוצבו בעמדות-תצפית בשדה האימונים, ויופעלו בהתאם להוראותיו של מנהל התרגיל.

את התרגיל רצוי להתחיל במסדר-אזעקה בטרם חשכה, כדי להספיק לעסוק בשני הנושאים הראשונים מבעוד יום.

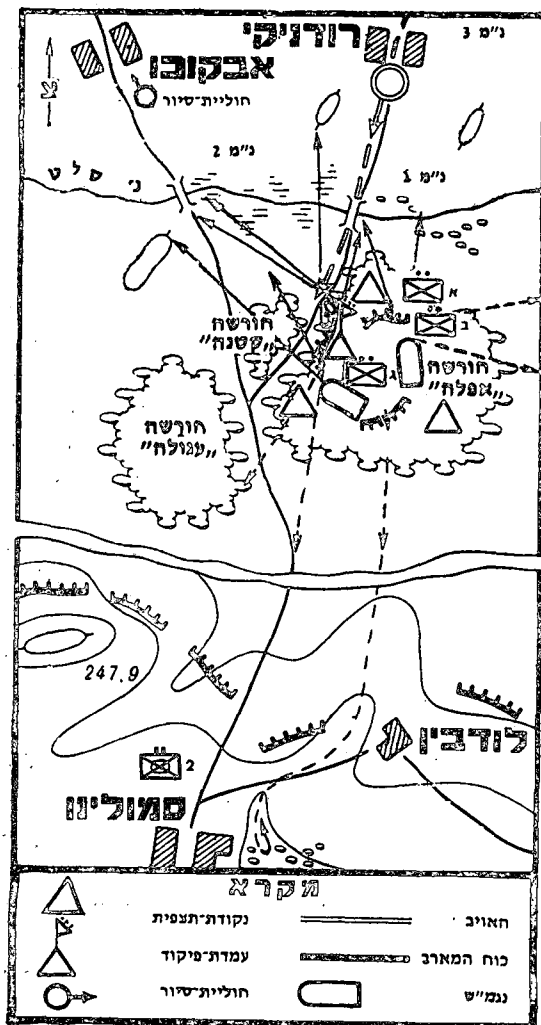
עם יציאת המחלקה אל איזור האימונים, מוסר מנהל התרגיל למפקדים את נושא התרגיל ובעיות הלימוד, ומבהיר להם את המצב הטקטי:

"התקרבותן של יחידות האויב מכיוון רודניקי-אבקובו אל הישוב סמולינו אפשרית תוך 10-15 שעות, ואילו התקרבות יחידות-הסיוור שלו צפויה בכל עת.

"גדוד חרמ"ש 2, כתום מסע-התקרבות, נערך להגנה בקו לודבין — גבעה 247.9, כדי למנוע את פריצת האויב לעבר סמולינו ודרומה משם.

"ביום 20 ביולי, בשעה 21:00, שלח מפקד הגדוד חוליית-

מרשם קרב

קובע את אזורי מיקומן של כיתות-התקיפה וכיתת-החיפוי; את עמדות הצור פים והנגמ"שים ואת משימותיהם; מגדיר את סדר הפתיחה באש ואת אופן תפיסת השבויים; מוסר את האותות המוסכמים (לפתיחה באש, לתקיפת האויב ולנסיגה); וממנה את סגנון מלבד זאת, קובע מפקד המחלקה את סדר פינוי הנפגעים ואת סדר העברת השבויים, המסמכים והדגמי כלי-הנשק, וכן את הפעולות שעל המח"ל לקה לבצע אם תיתקל היא עצמה במארב רב-אויב. לאחר שדיווח למנהל התרגיל על החלטותיו ועל הטלת המשימות, מר-פייע הלה, כראש מטה הגדוד, בודק את ההחלטות ומאשר את היערכותה של המחלקה במארב.

המחלקה נערכת למארב

מערכת-האש במארב חייבת לוודא השמדת האויב במפתיע באש צולבת ובאש אגפית, להבטיח ריכוז מהיר של האש בכיוונים הנותרים בסכנה, וכן לוודא קיומה של הגנה היקפית. בלילה יש לפרוס את הכיתות ואמצעי-האש במרחקים קטנים מן הרגיל, קרוב יותר לציר-התנועתו המשותף של האויב, ורק בצדו האחד של הכביש, למניעת פגיעות בכוח המארב עצמו. חוליית-התקיפה (כיתה ב') נערכת, בדרך כלל, במרכז המארב, ובקרבה בלתי-אמצעית לציר-התנועה של האויב (במרחק הטלת רימוני-יד). חוליית-החיפוי (כיתות א' ו-ג') נערכות, בדרך כלל, באגף אחד או בשני אגפים, כך שתור-כלנה לסייע לפעולותיה של חוליית-התקיפה. הנגמ"שים תופי-סים עמדות שמהן יוכלו לנהל אש אגפית.

כאשר מאפשרים זאת הזמן ותנאי-השטח, יש להציב בדרכי-התנועה המשותפות של האויב מכשולים (לרבות מוקשים) ומחסומים שונים (כגון מתיחת תיל לרוחב הכביש, הקמת מחסום מאבנים ומעצים, הכנת גשרים לפיצוץ ועוד). עבודה זו נעשית על-ידי חיילים המוקצים במיוחד לתפקיד זה, בפיקודו של מפקד המחלקה.

בהתחשב בכך שהזמן המוקצה לתרגיל מוגבל, יש לדרוש, בעת עיבוד הבעיות ההנדסיות, כי המתאמנים יכינו לעצמם שוחות בודדות, יתקינו קני-אש ויסתירו היטב — אך יס-תפקו בסימונן של העמדות הכיתתיות ולא יכינו במלואן. יש להסוות את עקבות הנגמ"שים או כל עקבות שלפיהם עלול האויב לגלות את המארב; חשוב כי המכשולים והמח-סומים לא יבלטו על רקע השטח.

מנהל התרגיל בודק את הצבתם של כלי-הנשק, את מערכת-האש ואת התקנת עמדות המחלקה ואופן הסוואתן — ומפקיד על תיקון הליקויים. תשומת-לב מיוחדת מקדיש הוא לקיום תצפית מתמדת ושוטפת וכוננות-קרב במחלקה, בשעת הכנת העמדות על-ידי הכיתות.

מפקד המחלקה מציב בעצמו צופים במקומות שמהם ניתן גלות את האויב בעוד מועד. התצפית חייבת להיות היקפית, כדי למנוע התנפלות-פתע של האויב על המארב מכיוון כלשהו.

סיור לכיוון אבקובו, והחליט להציב בקצה המערבי של החורשה ה"אפלה" מארב בכוח של מחלקת-חרמ"ש (שני נגמ"שים); משימת המארב: להנחית מכת-אש על האויב ולתפוס שבויים.

"לאחר מילוי המשימה נסוגה המחלקה אל שיח הנמצא מדרום-מזרח לסמולינו. ציר הנסיגה: קרחת שבחורשה ה"אפלה" והלאה ממנה לאורך הבקעה, אל השיח הנזכר. הקשר — אותות מוסכמים ברדיו".

לאחר מכן מודיע מנהל התרגיל למפקד המחלקה את מועד בואו אל איזור המארב ומועד תחילת הכוננות.

משלמד את המשימה, קובע מפקד המחלקה את סדר-התנועה ואת ציר ההתקדמות, ובודק את כשירות הנשק והנגמ"שים ותקינות המכשירים לראיית-לילה; הוא מורה לתקן את הליקויים שנתגלו, ולאחר שדיווח למנהל התרגיל על כוננות מחלקתו — יוצא עמה אל איזור המארב.

מנהל התרגיל, הנע בנגמ"ש מפקד המחלקה, בודק את כללי ההסוואה בתנועה ואת לוח-הזמנים בדרך לאיזור המארב. כדי שעקבות הרכב לא תגלינה את איזור המארב, נכנסת המחלקה אל האיזור, שנקבע לה מראש, מכיוון גדי לציר-תנועתו של האויב.

במקום המארב מארגן מפקד המחלקה את התצפיות, מרכז את הכיתות בהסתר, ועורך אותן לפתיחת האש למקרה של התנפלות-פתע מצד האויב.

הוא לומד את הקרקע, קובע את כיווני-התנועה המשותפים של האויב ואת שיטות התקיפה, ומתכנן את מיקומן של הכיתות ומשימותיהן (תקיפה, אבטחה וחיפוי) ואת מיקום הצופים; כן מצביע הוא על סוג המכשולים שיש להתקין וקובע את מיקומם; ולבסוף — מפרט את סדר-הפעולה של המחלקה לאחר מילוי המשימה. בקבוצת-הסיור של מפקד המחלקה משתתפים גם מפקדי-הכיתות.

לאחר הערכת המצב, מטיל מפקד המחלקה משימות על הכיתות: הוא מצביע בשטח על נקודות-מוצא; מוסר ידיעות על האויב, ומגדיר את הכיוונים המשותפים להתקרבותו;

מפקד המחלקה נמצא, בדרך כלל, עם חוליית-התקיפה; הוא מקדיש תשומת-לב לדרוכי-הגישה לעמדות המארב, וכן לאותות המוסכמים של הצופים.

עם רדת החשכה משתמשים במכשירי ראיית-לילה; יש להימנע מהקרנת השטח במקורות-אור תת-אדומים. כן יש לאמן את כל החיילים לשמש כצופים.

את התקרבות האויב מציינים באמצעות אותות מוסכמים, תוך שימוש במטרות-דמות ניידות. לפני עמדות המחלקה ובאגפיה מופיעות מטרות, בטווחים המאפשרים לגלותן באמצעות מכשירי ראיית-לילה. בשעת תרגול נושא זה, שואף מנהל התרגיל לכך, שהמתאמנים יגלו את האויב בעוד מועד, יעריכו נכונה את מיקומו וגודלו, ויקבעו במדויק את הטווחים אליו.

בלילה יש להשלים את התצפית על-ידי הצבת תשמועים. לשם כך ניתנת, מוזמן לזמן, פקודה לביים רעשים שונים מן הכיוון המשוער להופעת ה"אויב". על החיילים לקבוע את סוג הרעש ואת הטווח אליו, ולאחר מכן — לדווח עליו למפקד.

עם גמר תרגולם של הנושאים השונים, מורה מנהל התרגיל על פתיחתו. להלן תיאור מהלך התרגיל:

ב-20 ביולי שעה 2125, הבחין סמל פטרוב, נהג הנגמ"ש המביים את מכונית-החוד, בנפוף סיבובי בפנס אדום מכיוון החורשה ה"אפלה". הוא התניע את המכונית והחל לנוע בכביש רודניקיי-סמולינו. בהתקרב המכונית אל הגשר, הגביר סמל פטרוב את הזהירות, תוך הקפדה יתרה על כללי-הסוואה.

גם סמל איבנוב, שביים את הכוח העיקרי של יחידת-הסיור של ה"אויב", הבחין באורו האדום של הפנס. כעבור 8-10 דקות קיבל גם הוא ממנהל התרגיל אות לתנועה — נפוף סיבובי בפנס ירוק. הנגמ"ש שבפיקודו נע בעקבות מכונית-החוד, במרחק כ-150-200 מ' מאחוריה. הלילה היה חשוך. סמל איבנוב התקשה לשמור על קשר-עין עם מכונית-החוד, ואילו השיחות ברדיו נאסרו.

יחידת-הסיור של ה"אויב" נעה בעקבות מכונית-החוד לאורך כ-6 ק"מ, ללא הפרעה ובלא שהבחינה בעצם חשוב כלשהו. בהתקרב מכונית-החוד של ה"אויב" לחורשה ה"אפלה", הבחין

חוליית התקיפה בהסתערות

בה אחד מצופי המארב. הוא דיווח מייד למפקד המחלקה, וזה הורה לאנשי המחלקה להיות מוכנים לפעול נגד ה"אויב", אשר בא מכיוון רודניקי.

חיילי המחלקה דרכו נקסם והמתינו לאות מאת מפקד המחלקה.

בהתקרב מכונית-החוד אל החורשה, הורה מפקד המחלקה לחוליית-התקיפה לשבות את ה"אויב", בלא רעש.

כקילומטר אחד מן הגשר שעל נהר סלט, הבחין סמל פטרוב, נהג מכונית-החוד, בגוש שחור ואטום לפניו; היתה זו פאתה הצפונית של החורשה ה"אפלה". סמל פטרוב הגביר את התצפית והפעיל מכשיר ראיית-לילה, אך לא הבחין בעקבות ה"אויב" כלשהן. לפתע נקלט באוזניו רעש, שנשמע כטפית רגליים של שניים-שלושה אנשים במרוצתם. הוא הספיק לשרוק במשרוקיתו שריקה רצופה אחת, אך באותו רגע ממש קפצו על הנגמ"ש 4-5 חיילים, מאנשי המארב המוצב בקצה הצפוני של החורשה ה"קטנה". הם כיסו בשמיכות את ראשי חיילי ה"אויב" (מטרות הדמות) שבמכונית-החוד; סמל פטרוב נשבה, והקשר בינו לכוח העיקרי של יחידת-הסיור — נותק. הכל התרחש תוך 2-3 דקות בלבד, ושוב ירדה דממה.

סמל איבנוב, מפקד סיור-ה"אויב", בהתקרבו אל הקצה הצפוני של החורשה ה"קטנה", קלט את שריקתו של סמל פטרוב — הסימך-המוסכם המורה על גילוי האויב; הוא הציב במהירות מטרות-דמות בשוליו השמאליים של הכביש, ואילו הוא עצמו וחייליו נערכו מימין לו. ניסיונם לקשור מגע עם החוד — עלה בתוהו.

מטר אש אוטומטית קרע במפתיע את הדממה, ופגזי-תאורה האירו את הרקיע. המארב הבחין ביחידת-הסיור של ה"אויב", ופתח באש רצופה לאורך הכביש לעבר הגשר. סמל איבנוב, מפקד סיור-ה"אויב", פקד לפתוח באש-מקלעים ולסגת במאורגן, בחיפוי האש, לעבר רודניקי.

סמל פטרוב והנגמ"ש (מכונית-החוד) שבפיקודו היו שללם של אנשי המארב. מחלקת-החרמ"ש שבמארב מילאה את המשימה שהוטלה עליה: הבסת סיור-האויב ושביתת חיילי-האויב.

לאחר מילוי המשימה נסוגה המחלקה, בהתאם להוראות שניתנו לה, אל שיח שמדרום-מזרח לסמולינו. עד כאן תיאור מהלך התרגיל.

במהלך התרגיל מקדיש מנהל התרגיל תשומת-לב מיר-חדת לביהול האש ולפעולות מפקד המח-לקה ומפקדי הכיתות. הוא דורש מהם קבלת-החלטות מהירה ופעולה נמרצת ודייקנית. על מנהל התרגיל לשאוף שלא לכבול את יוזמתם של המפקדים ולהגבילה.

לאחר מילוי המשימה, נסוגה המח-לקה לאיזור שנקבע לה מראש. גם פעולה זו מלווה על-ידי מצב טקטי מת-אים. כן מקפיד מנהל התרגיל על שמיר-רת כללי ההסוואה, ועל שימוש נכון בפני השטח בשעת תנועת המחלקה אל איזור הנסיגה.

בסיכום התרגיל עומד מנהל התרגיל על ההישגים והליקויים, ומורה על תיקון הליקויים באימונים הבאים.